Expertgroep Kostenaspecten HS-netten

Hoofdpuntenverslag vergadering op 5 november 2009, 13-15 uur, NMa (Muzentoren, Wijnhaven 24, Den Haag), naar bevinding van de Energiekamer en na gelegenheid tot toetsing op onjuistheden door de deelnemers
3 december 2009

Agenda

1. Opening
2. Bespreekpunten:
    a. Kosten inkoop bij TenneT van transport:
        i. Welke ontwikkelingen verwachten de netbeheerders t.a.v. de inkoopkosten transport de komende jaren?
    b. Facturatie inkoopkosten transport in de productiviteitsdata:
        i. Wat is de huidige status van bemetering?
        ii. Hoe verlopen de gesprekken tussen TenneT en netbeheerders over het vaststellen van inkoopvolumes?
        iii. Hoe worden de HS-netten op dit moment gefactureerd/beheerd?
        iv. Op welk moment is van beheer overgegaan op facturatie?
        v. Wat zou volgens de netbeheerders een goede bepaling van de waarde inkoopkosten transport zijn om in de productiviteitsdata op te nemen?
    c. HS-kosten algemeen:
        i. Wat zijn de kosten die regionale netbeheerders nu nog voor de HS-netten maken (m.u.v. CBL-netten)?
    d. GAW overdracht HS-netten:
        i. Liander/TenneT: Waardoor ontstaat er thans een verandering in de omvang van de beheersoverdracht (GAW)
        ii. Speelt dit probleem ook bij andere netbeheerders?
3. Rondvraag
4. Afsluiting

Aanwezig

- Dhr. Hooykaas, dhr. van de Belt (Liander)
- Dhr. de Regt, mw. Vermue van de Pas, dhr. de Groot (DNWB)
- Dhr. Blommaert (Enexis)
- Dhr. Duisenberg, dhr. de Dood (Stedin)
- Dhr. Pluijms, mw. Gremmen (TenneT)
- Dhr. Odijk (voorzitter), dhr. van den Heuvel Rijnders, dhr. Spee, dhr. Jonkers, Energiekamer (hierna: EK)

Aanwezigen, behalve die van de EK, worden hieronder aangeduid met EG.

Verslag

1. Opening

   De EK opent de bijeenkomst en stelt voor om bespreekpunt 2a van de agenda achter bespreekpunt 2d te plaatsen. De EG stemt hier mee in.

2. Bespreekpunten

   Enexis schetst hoe het beheer van de HS-netten van Enexis na de formele overdracht aan TenneT op 1 januari 2008 is verlopen:
   - Vanaf 1 januari 2008 heeft TenneT de formele zeggenschap over de HS-netten. TenneT beslist dus over beheershandelingen, weliswaar in overleg met Enexis.
   - Het feitelijk beheer is tot 1 november 2008 uitgevoerd door Enexis. Tot die datum zijn de beheerskosten (waaronder onderhoudskosten, inkoop "af 380kV", netverliezen) voor rekening van Enexis gekomen.
   - Vanaf 1 januari 2008 heeft TenneT o.b.v. de vastgestelde tarieven gefactureerd aan de direct aangeslotenen op de HS-netten. TenneT heeft deze inkomsten, onder aftrek van een incassovergoeding, doorgegeven aan Enexis.
   - Vanaf 1 november 2008 verricht TenneT het feitelijke beheer. Ook de kapitaallasten zijn vanaf die datum voor rekening van TenneT. Enexis koopt vanaf 1 november 2008 in op 150 kV.
   - In de productiviteitsdata 2008 heeft Enexis de kosten gerapporteerd zoals deze zich *feitelijk* hebben voorgedaan. In de toelichting heeft Enexis uiteengezet welk deel van de kosten is gemaakt voor de HS-netten.

   Liander meldt, in afwijking van c.q. aanvulling op het bovenstaande, het volgende m.b.t. Liander:
   - Bij Liander is het feitelijk beheer tot 1 juni 2009 uitgevoerd door Liander. Op 1 juni 2009 zijn de activa (excl. secundaire aanleg en excl. CBL-deel) verkocht aan TenneT.
   - In de productiviteitsdata 2008 is de HS-omzet van afnemers die naar TenneT zijn overgegaan verantwoord onder 'overige opbrengsten'.

   DNWB meldt, in afwijking van c.q. aanvulling op het bovenstaande, het volgende m.b.t. DNWB:
   - Delta (niet: DNWB) heeft, als eigenaar, de HS-netten op 1 januari 2008 verkocht aan TenneT. Vanaf die datum verricht TenneT ook het feitelijke beheer. Ook factureert TenneT vanaf deze datum.
   - De OPEX die DNWB heeft uit hoofde van het beheer van secundaire en tertiaire activa wordt vergoed door TenneT, de kapitaallasten niet. DNWB heeft de hieruit voortvloeiende opbrengst in de productiviteitsdata 2008 als negatieve kosten verwerkt.
   - DNWB had geen opbrengsten rechtstreeks "af HS".

   Stedin meldt dat er nog niets is veranderd aan hun beheerssituatie van het HS-net ten opzichte van de beheerssituatie van voor 1 januari 2008. Wel zal in 2010 waarschijnlijk een onderbeheerovereenkomst met TenneT worden gesloten die mogelijk met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2010 ingaat.

   TenneT herkent bovenstaande weergave.

Het belangrijkste verschil tussen de verschillende regionale netbeheerders blijkt de wijze waarop met de kapitaallasten van de secundaire aanleg is omgegaan. Bij zowel Liander als Enexis als DNWB is wel het beheer van dit deel van de activa (DNWB: deels) overgedragen aan TenneT, maar niet het eigendom. Liander, Enexis en DNWB zijn dus eigenaren van hun secundaire aanleg gebleven. Enexis heeft echter als enige met TenneT een vergoeding afgesproken voor de kapitaallasten die daaruit voortvloeien. Meer precies, Enexis ontvangt hiervoor van TenneT een vergoeding op basis van de GAW van de betreffende activa. Naar de mening van Liander is dit tegen de Nieuwegein-afspraken. Gevolg van deze handelswijze is dat de kosten van secundaire aanleg van Enexis niet worden vergoed via de maatstaf, maar via het inkooptarief worden doorberekend aan alle netbeheerders, terwijl de kosten van de secundaire aanleg van Liander en DNWB door deze netbeheerders gedragen worden. Liander vindt dit onwenselijk. Hiervoor lijken twee mogelijke oplossingen te bestaan:

- (commercieel): Aangezien TenneT over de "GAW secundaire aanleg" die vóór de overdracht aan Liander toebehoorde aan Liander een vergoeding krijgt via de reguleringssystematiek, geeft TenneT deze vergoeding "terug" aan Liander;
- (regulatorisch): de HS-GAW die aan TenneT is overgedragen, wordt aangepast.

DNWB heeft de GAW van de secundaire aanleg niet overgedragen aan TenneT.

De wijze waarop Enexis en Liander de kosten en opbrengsten die zijn gerealiseerd in de "interimperiode" (tussen 1 januari 2008 en 1 november 2008 resp. 1 juni 2009) hebben verantwoord in de productiviteitsdata 2008, heeft invloed op de productiviteitsmeting. De nu aan de EK opgeleverde productiviteitsdata zijn niet direct geschikt voor productiviteitsmeting. Ook hiervoor bestaat een aantal mogelijke oplossingen:

- Onder de aanname dat de kosten per SO bij HS-netten gelijk zijn aan die bij de overige leveringstrappen, worden de kosten en opbrengsten HS-netten gewoon meegenomen zoals verantwoord in de CODATA-set. Hierbij moeten nog wel de volumes die zijn gerealiseerd door de afnemers die rechtstreeks op HS zijn aangesloten, worden toegevoegd aan de data. De GAW behoeft dan niet te worden aangepast (In deze optie wordt namelijk in 2008 nog steeds HS meegenomen in de kosten en volumes, vanuit de veronderstelling dat de C/SO tussen < en > 110 kV hetzelfde is. De berekening is dan niet anders dan in de jaren voor 2008. Omdat HS meegenomen blijft, hoeft de GAW niet te worden gecorrigeerd voor het deel dat overgedragen is aan TenneT.). Aandachtspunt is de consistentie tussen kosten en afzetvolumes. Liander geeft aan dat hierbij een juiste vaststelling van het inkoopvolume wel van groot belang is om de kosten van TenneT op de juiste wijze bij RNB's en daarmee bij hun afnemers in rekening te brengen.
- (Re)construeren van een inkoop door de regionale netbeheerders "af 150kV" (inkoop "af HS" vs. inkoop "koppelnet"). Het is vooralsnog onduidelijk of de benodigde volumes (tussen TenneT en de regionale netbeheerders) voldoende betrouwbaar zijn te bepalen. Over de mogelijkheid, betrouwbaarheid en/of nauwkeurigheid van deze gegevens doet een KEMA-rapport dat binnenkort (binnen 1 à 2 maanden) verschijnt, mede een uitspraak. Indien zal blijken dat er aanvullende of nieuwe meters op de koppelpunten nodig zijn, zal het extra tijd (mogelijk jaren) vergen voordat de benodigde data beschikbaar zijn. Enexis merkt op dat de inspanning die is gericht op het afgrenzen van volumes tussen TenneT en regionale netbeheerders tot een absolute minimum beperkt moet blijven.

3. Rondvraag

Tijdens de rondvraag komt het informatieverzoek van de EK aan TenneT over de productiviteitsdata 2007 en 2008 ter sprake. De EK merkt hierover op dat de kosten/data (operationele kosten en mutaties in de activa, etc) volledig opgesplitst door de regionale netbeheerders aan TenneT moet worden opgeleverd. Salderingen van deze kosten in één bedrag is voor regulatorische doeleinden niet wenselijk en niet bruikbaar. TenneT heeft hiertoe een informatieverzoek gedaan aan de betrokken regionale netbeheerders. Enexis geeft aan hieraan niet tijdig te kunnen voldoen. Liander geeft aan dit wel te kunnen, zij het niet conform de invul- en auditinstructie van de Energiekamer.

Liander geeft aan dat bij TenneT in 2008 voor wat betreft het HS-net van Liander sprake was van een HS-net in eigendom van derden (o.a. Liander). In de zogenaamde interimovereenkomst zijn tussen TenneT en Liander om moverende redenen commerciële afspraken gemaakt ter zake van de uitvoering van het beheer en de vergoeding die TenneT hiervoor betaalt (ter beschikkingstelling en de dienstverlening). Deze vergoeding is gelijk gesteld aan de inkoopkosten die Liander volgens de vigerende HS-tarieven aan TenneT zou moeten betalen. Dit zijn dan de kosten die TenneT voor de HS-activiteiten heeft betaald en dient dan in de opex-sheet onder bijvoorbeeld ‘kosten voor netten in eigendom van derden’ te worden ingevuld. Deze kosten voor TenneT kunnen afwijken van de kosten die Liander heeft. De EK geeft aan behoefte te hebben aan de onderliggende kosten. De EK zal de netbeheerders nader informeren over de gewenste informatievraag.

4. Afsluiting

De EK sluit de vergadering. Bespreekpunt 2a is niet meer aan de orde gekomen.